

Liever niet geliefd

(1) Op heel jonge leeftijd schreeuwen kinderen al om aandacht en vooral om die van hun ouders. Maar rond hun twaalfde begint de bewuste wens naar populariteit pas echt flink te kriebelen. Vanaf dat moment willen ze vooral aandacht van hun leeftijdsgenoten. Als je populair bent, krijg je aandacht. En dan vooral van de andere sekse.

(2) Ontwikkelingspsycholoog Eddy de Bruijn van de Universiteit van Amsterdam denkt dat we de verklaring hiervoor ook vanuit de biologie kunnen geven. “De populariteitsstrijd is één grote voortplantingsstrategie. Jongeren zijn zich daar zelf misschien niet bewust van, maar uiteindelijk zijn ze allemaal op zoek naar een geschikte partner.” Het klinkt misschien wat raar, maar volgens De Bruijn hebben de populaire jongeren dan ook vaker seks dan minder populaire jongeren.

(3) Jan Kornelis Dijkstra, socioloog aan de Rijksuniversiteit Groningen, ziet nog een andere biologische oorzaak voor de snel stijgende drang naar aandacht in de puberteit. Jongeren worden ineens in versneld tempo biologisch volwassen. Maar hun sociale volwassenheid blijft achter. Ze krijgen niet plotseling meer verantwoordelijkheid of andere bijkomende voordelen. Daar balen ze van. Ze mogen nog niet autorijden en alcohol drinken is volgens de wet ook nog niet toegestaan. In sociaal opzicht gelden voor hen dus lang niet dezelfde regels als voor hun ouders. Maar hun lichaam voelt zich wel steeds meer volwassen. Daarom gaan jongeren een andere manier zoeken om hun onafhankelijkheid te tonen. Ze gaan bijvoorbeeld roken, drinken, drugs gebruiken en de wet overtreden. Niet iedereen durft

45 dat. Degenen die dit als eersten doen, zijn een rolmodel voor de rest.

(4) Volgens Dijkstra is fysieke aantrekkelijkheid de belangrijkste voorwaarde voor populariteit. Dat zegt iets over je natuurlijke toestand. Die zegt weer iets over je geschiktheid als partner, want populariteit is slechts het mechanisme om een hoger doel te bereiken: kinderen krijgen. Dat aantrekkelijke uiterlijk kun je bereiken door hippe merkleding aan te trekken en veel aandacht aan jezelf te besteden. Kleding is al lang niet meer bedoeld om je warm te houden, maar om op te vallen. Je moet het eigenlijk zo zien: de wereld bestaat uit een heleboel apenrotsjes. Om daarop de baas te zijn, moet je beter, mooier en sterker zijn dan de rest. Mannen laten daarom vaak zien hoe stoer ze zijn. Dat betekent onder meer: veel sporten. En vrouwen vallen op door er mooi uit te zien.

(5) Volgens De Bruijn hebben populaire mensen ook andere hobby's dan impopulaire mensen. Want je moet natuurlijk wel aan je status blijven werken. Minder populaire personen houden zich bezig met eenzame activiteiten zoals computeren en dingen verzamelen. Maar populaire mensen besteden hun tijd vooral aan het onderhouden van relaties. Dat betekent: buiten de deur eten, winkelen, naar de bioscoop gaan en veel bellen. Dat zijn dus ook weer kostbare bezigheden.

(6) Populair worden is nog maar het halve werk. Populair blijven is een stuk lastiger. Niet iedereen kan tegelijkertijd populair zijn. In elke omgeving is maar een handjevol populaire plekken beschikbaar. Daarvan zijn vele voorbeelden te geven. De Bruijn: “Populaire meisjes roddelen bijvoorbeeld altijd en

90 overal. Bijvoorbeeld door het gerucht
te verspreiden dat iemand vreemd
gaat. Zo proberen ze concurrenten
buiten te sluiten. Want jongens willen
geen meisje dat met een ander gaat.
95 Populaire jongens delen gewoon
regelmatig een klap uit. Of ze schelden
iemand in het openbaar hard uit. Dit
nare gedrag vindt niet alleen op school
plaats. Ook volwassen vrouwen
zeggen de meest gemene dingen over
100 andere dames die ze uit het zicht
willen hebben. Volwassen mannen
kopen gewoon een grote auto om hun
concurrenten te overtreffen.”
105 **(7)** Populair blijven kost dus veel tijd
en geld. Om je plek te verdedigen,
moet je ook nog eens gemeen en
soms gewelddadig zijn. Dat klinkt
allemaal niet echt aantrekkelijk.

110 **(8)** Volgens Dijkstra is het belangrijkste
voordeel van populair zijn, dat je
invloed hebt. Je hebt toegang tot
mensen die je kunt inzetten voor jouw
wensen. Dankzij je aantrekkingskracht
willen anderen dingen voor je doen.
115 Dat geeft macht. In het verlengde
hiervan ligt een tweede voordeel. Als
je populair bent, heb je de partners
voor het uitkiezen. Populariteit is dan
ook niet bedoeld om leuk te zijn. Het is
120 gewoon noodzakelijk voor de ‘beste
vorm’ van voortplanting: met de sterk-
ste man of de mooiste vrouw van de
apenrots.
125 **(9)** Populariteit is eigenlijk ook geen
goed woord. Het woord is te vriendelijk
en te aantrekkelijk. Want populair zijn
is helemaal niet leuk. Je moet er
ontzettend veel voor doen. En bijna
niemand vindt je echt aardig.

*Naar een artikel van Antje Veld,
Quest, februari 2009*

Tekst 2

11p **13 Samenvattingsopdracht**

Vat de tekst 'Liever niet geliefd' samen in maximaal 150 woorden. Besteed alleen aandacht aan de volgende punten:

- 1 wat volgens de schrijver de drijfveer is om populair te willen zijn
- 2 de verklaring die De Bruijn geeft voor populair willen zijn
- 3 de verklaring die Dijkstra geeft voor populair willen zijn
- 4 de belangrijkste voorwaarde voor populariteit volgens Dijkstra
- 5 het verschil in vrijetijdsbesteding van populaire en minder populaire mensen
- 6 drie negatieve gevolgen van populair willen blijven
- 7 twee voordelen van populair zijn
- 8 twee nadelen van populair zijn

Zorg voor een goedlopend geheel. Gebruik geen telegramstijl. Tel het aantal woorden van je samenvatting en zet dat eronder. Zet de titel van de tekst erboven.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.